

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ
СУДСКА ЈЕДИНИЦА У ВРБАСУ
Посл.бр. VI 2P 6/10
Дана, 22.2.2010. године
Врбас

Основни суд у Новом Саду –судска јединица у Врбасу, поступајући по судији **Мирјани Вигњевих**, као судији појединцу у ванпарничном поступку по службеној дужности против противника предлагача **САЛОНТАЈИ ДРОБЊАК СЛАВКА** из Врбаса кога заступа Салонтаји Дробњак Исток оба из Врбаса бл. С. Ковачевића бр 4 ради оцене пословне способности донео је дана 22.02.2010. године следеће :

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ПРЕДЛОГ ЗА ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПКА Салонтаји Дробњак Славка од 4. 02 2010 године па се **УКИДА РЕШЕЊЕ** Општинског суда у Врбасу под посл бр 2 Р 4/02 којим је Салонтаји Дробњак Славко делимично лишен пословне способности тако што му је пословна способност ограничена за учествовање у правним радњама, у одлучивању о сопственом лечењу и располагању већим новчаним средствима.

ОДБАЦУЈЕ СЕ предлог- иницијатива Општинског суда у Врбасу сада Основног суда у Новом Саду –судска јединица у Врбасу од 06.03.2002. године, за оцену пословне способности Салонтаји Дробњак Славка из Врбаса.

Образложење

Дана 06.03.2002. године Општински суд Врбасу је дописом под посл. бр. VIIIСу 40/02 предложио Центру за социјални рад Врбас и Србобран у Врбасу да покрене поступак за оцену пословне способности Салонтаји Дробњак Славка а на основу одлуке Врховног Суда Србије под посл. бр. Рев II759/01 којом је наложено суду да приликом поновног поступка у предмету под посл. бр. II 489/00 има у виду одредбе чл. 354 ст2 тачка 11 ЗПП-а / Службени лист СРЈ 27/92, 31/93, 24/94, 12/98 и 15/98 и 3 од 18.01.2002 године /, а које се односе на учешће у поступку лица које евентуално не може бити странка у поступку и слично.

Дописом од 18.03.2002. године Центар за Социјални рад Врбас и Србобран у Врбасу се изјаснио да су сагласни за спровођење поступка за оцену пословне способности Салонтаји Дробњак Славка .

Општински суд није поднео образложени предлог за оцену пословне способности Салонтаји Дробњак Славка, нити је уз предлог дао доказе на основу којих покреће поступак за оцену пословне способности. Већ је дана 21.3.2002. године Решењем одредио медицинско вештачење путем судско медицинског одбора у Новом Саду ,а на околност какво је душевно стање и способност за расуђивање Салонтаји Дробњак Славка из Врбаса. Дана, 3.4.2002. године суд исправља горе наведено Решење тако што уместо речи "Решење" ставља реч " процена" а у образложењу наведеног Решења уместо речи "Решење" унео реч " процена" те истим решењем укинуо Решење од 22.3.2002. године. Дана, 20.3.2003. године Центар за социјални рада Врбас и Србобран у Врбасу је својим Решењем Салонтаји Дробњак Славку поставио посебног стараоца у лицу Зурковић Љиљане адвоката из Србобрана да би 31.3.2003. године донео Решење којим ставља ван снаге Решење од 21.3.2002. године у делу којим је медицинско вештачење поверено Судско медицинском одбору у Новом Саду и да се исто поверава доктору специјалисти неуропсихијатрије Сич Иштвану начелнику психијатрије при Општој болници у Суботици. Дана, 14.5.2003. године Општински суд у Врбасу је донео Решење којим је ставио ван снаге Решење од 31.3.2003. године у делу којим је вештачење поверено Др специјалисти неуропсихијатрије Сич Иштвану и исто се поверило сталном судском вештаку из Новог Сада доктору медицине Максимовић Марку специјалисти неуропсихијатрије из Новог Сада. Дана 9.1.2004. године Општински суд у Врбасу ставља ван снаге Решење о вештачењу од 14.5.2003. године у делу којим медицинско вештачење поверава Др мецине Максимовић Марку и исто поверава Професору Др Стриковић Н. Јовану из Београда. Дана, 8.11.2003. године Центар за социјални рад Општине Врбас и Србобран у Врбасу је донео Решење којим Салонтаји Дробњак Славку поставља привременог стараоца у лицу адвоката Прекајац Зорана из Куле. Дана 30.4.2004. године Општински суд у Врбасу је одржао рочиште на којем је присуствовао привремени старалац адвокат Зоран Прекајац, противник предлагача Салонтаји Дробњак Славко и судски вештак Професор Др Стриковић Јован на којем рочишту је суд саслушао вештака ,али вештачење није обављено јер се вештак изјаснио да је за овакво вештачење потребан тимски рад да вештачење није завршено јер вештачење подразумева неке претходне радње које нису извршене. Дана 7.5.2004. године Општински суд у Врбасу доноси Решење којим ставља ван снаге Решење од 9.1.2004. године у делу којим је медицинско вештачење поверено Проф. Др Стриковић Јовану и исто поверено Др Обрадовић Мири неуропсихијатру запосленој при Медицинском центру "Вељко Влаховић" у Врбасу али ни наведени вештак поверено вештачење није урадила јер је на рочишту од 18.6.2004. године изјавила да је неопходно извршити судско медицинску експертизу да би се проценило психичко стање Дробњак Славка ,а тиме и његова парнична и пословна способност. Како ниједан одређени судски вештак није обавио задатак у складу са Решењима о вештачењу суд је дана 28.6.2004. године донео Решење којим је одређено да се Салонтаји Дробњак Славко смешта у Институт за психијатрију – одељења за судско психијатријска вештачења у Новом Саду улица Хајдук Вељкова број 2-8 у периоду неопходно потребним за утврђивање душевног стања и процесне способности ,а најдуже од

три месеца од дана сменгаја. Наведено Решење је постало правоснажно дана 12. јула 2004. године Гж одлуком Окружног суда у Новом Саду под пословним бројем ГЖ 2990/2004. Након доношења овог Решења Општински суд у је у неколико наврата позивао Салонтаји Дробњак Славка да се добровољно јави Институту за психијатрију – одељењу за судско психијатријска вештачења у Новом Саду да би након ургенције – наредбе ОУП-у Врбас службеном белешком 25.11.2004. године констатовано да ће се Салонтаји Дробњак Славко добровољно одазвати Институту за психијатрију – одељењу за судско психијатријска вештачења у Новом Саду. Након спроведеног поступка вештачења у Клиничком Центру Нови Сад у Клиници за психијатрију 7.12.2004. године Асс. Мр. Сиц. Мед. Зоран Гајић, Асс. Мр. Сиц. Мед. Миодраг Дорошки и Др Светлана Благојевић Ивезић су суду доставили свој налаз и мишљење о душевном стању и процесној способности Салонтаји Дробњак Славка. Након одржаног рочишта од 22.2.2005. године на којем није био присутан Салонтаји Дробњак Славко нити његов привремени заступник суд је донео Решење којим се Салонтаји Дробњак Славко лишава пословне способности делимично тако што се његова пословна способност ограничава у делу учествовања у правним радњама, одлучивању о сопственом лечењу и располагању већим новчаним средствима. Наведено Решење је постало правоснажно 12.5.2005. године Гж одлуком Окружног суд у Новом Саду под пословним бројем 2159/05 а Решењем Врховног суда Србије од 28.2.2006. године одбијена је као неоснована ревизија Салонтаји Дробњак Славка изјављена против Решења Окружног суда у Новом Саду под пословним бројем Гж 2159/05 од 12.5.2005. године.

Поводом вођења наведеног поступка и донете одлуке којом је Салонтаји Дробњак Славко делимично лишен пословне способности Салонтаји Дробњак Славко се обратио Европском суду за људска права представком под бројем 36500/05 у којој је истакао да су у поступку који се водио под пословним бројем 2Р 4/02 повређена његова права зајамчена према Члану 6. став 1. 8. и 13. Конвенције које су настале у контексту делимичног лишења пословне способности и његових каснијих покушаја да му се радна способност врати у потпуности. Поступајући по представци Салонтаји Дробњак Славка Европски суд за људска права у Стразбуру је 22.9.2009. године донео Одлуку којом проглашава представку допуштеном којом утврђује да је дошло до повреде Члана 6. став 1. Конвенције у вези са правичношћу поступка за лишење пословне способности јер је поступак био мањкав у том смислу јер је поступак покренут без предлога, јер је противник предлагача био искључен са завршног рочишта и да није могао лично да оспорава извештај лекара, да домаћи судови морају имати простор за процену, и да у одлуци којом је домаћи суд лишио делимично пословне способности Салонтаји Дробњак Славка у образложењу исте нема додатног образложења чл.36 ст2 ЗВП-а, као да ни учешће подносиоца представке се није могло оправдано искључити на основу произвољне претпоставке о његовој хипотетичкој „неспособности“. Суд у Стразбуру утврђује да је дошло до повреде Члана 6. став 1. Конвенције у вези са правом подносиоца представке на приступ суду ради враћања његове пословне способности у потпуности, утврђује да је дошло до повреде Члана 8. Конвенције, утврђује да није неопходно да се разматра притужба према Члану 13. Конвенције и утврђује да тужена држава треба да исплати подносиоцу представке у року од три месеца од датума када је ова Пресуда постала правоснажна а у складу са Чланом 44. став 2. Конвенције износе и то 12.000

евра на име претрпљене нематеријалне штете плус сваки порез који подносилац представке може платити и 3.000 евра на име трошкова плус сваки порез који подносилац представке може платити. Преостали део захтева подносиоца представке који је на име нематеријалне штете тражио 20.000 евра и 3.360 евра на име трошкова поступка суд је тачком 7. одбио до досуђеног износа.

На основу ове судске одлуке Европског суда за људска права у Стразбуру Салонтаји Дробњак Славко је у складу са Чланом 422. став 1. тачка 10. а у вези са Чланом 30. ЗВП-а поднео предлог за понављање поступка па је суд поступајући по предлогу, заказао рочиште 22.2.2010. године на које су уредно приступили Салонтаји Дробњак Славко, његов заступник Салонтаји Дробњак Исток, као и представник Центра за социјални рад Папуга Ана. На истом рочишту, а пошто је сматрао да су испуњени услови у складу са Чланом 428. ЗПП-а а у вези са Чланом 30. ЗВП-а и након што је суд утврдио да противник предлагача има правни интерес за понављање поступка, суд је донео Решење којим се дозвољава понављање поступка и укинуо Решење Општинског суда у Врбасу под пословним бројем 2Р 4/02 од 22.2.2005. године којим је Салонтаји Дробњак Славко лишен пословне способности, а како је то ближе речено у изреци овог Решења те истим Решењем одлучио да се одмах отпочне са расправљањем о главној ствари, јер је суд сматрао да су у целости испуњени услови предвиђени наведеним Чланом 422. став 1. тачка 10, а у вези са Чланом 30. ЗВП-а. Како је суд поступак вратио у фазу расправљања о главној ствари, а по службеној дужности, противник предлагача је као претходно питање поставио да ли је поступак под пословним бројем 2Р 4/02 покренут у складу са Чланом 2. а у вези са Чланом 31. ЗВП-а јер исти сматра да Општински суд у Врбасу није поднео предлог за лишење пословне способности у складу са наведеним члановима нити је њему као странци дата могућност да се о предлогу ако постоји изјасни и да сам предлог не садржи све оно што је потребно да би се по истом могло поступати, а што је одређено Чланом 100. и 1003. ЗПП-а а у вези са чланом 30 ЗПП-а такође је истакао да без обзира што суд може да покрене поступак по службеној дужности у тим поступцима суд као странку би морао да има свог правног заступника који ће у име суда иступати те је и у том делу указао на мањкавост и неоснованост вођења поступка против њега као физичког лица. Такође је истакао да на рочишту које је одржано 22.2.2005. године суд није имао свог заступника и да је суд тада требао да донесе Решење којим се констатује да је предлог повучен.

Члан 31. Закона о Ванпарничном поступку прописује да у поступку лишења пословне способности суд испитује да ли је пунолетно лице према степену способности за нормално расуђивање у стању да се само брине о својим правима и интересима и одлучује о потпуном или делимичном лишењу пословне способности када утврди да за то постоје законом одређени разлози као и о враћању потпуне или делимичне пословне способности када престану разлози за лишење односно ограничење пословне способности. Поступак лишења као и поступак враћања пословне способности хитан је. Члан 32. истог Закона прописује да поступак за лишење пословне способности суд покреће и води по службеној дужности као и по предлогу органа старатељства, брачног друга, детета или родитеља, лица код кога су се стекли законски услови за лишење односно ограничење пословне способности. Чланом 33. наведеног Закона је прописано да предлог мора да садржи чињенице на којима се заснива

као и доказе којима се те чињенице утврђују или чине вероватним, да ако поступак није покренуо орган старатељства предлог мора да садржи и податке из којих произилази овлашћење за покретање поступка. Чланом 2. наведеног Закона прописано је да се ванпарнични поступак покреће предлогом физичког или правног лица као и предлогом ограна одређеног овим или другим Законом и да се ванпарнични поступак покреће по службеној дужности у случајевима и под условима одређеним овим или другим Законом. Чланом 100. ЗПП-а прописано је да тужба – противтужба, одговор на тужбу и правни лекови подnose се у писменом облику да поднесци морају бити разумљиви и морају садржати све оно што је потребно да би се по њима могло поступити и да они нарочито треба да садрже значење суда, име и презиме, назив фирме, пребивалиште или боравиште односно седиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника ако их имају, предмет спора, садржину изјаве и потпис подносиоца. Ако изјава садржи какав захтев странка је дужна да у поднеску наведе чињенице на којима заснива захтев као и доказе када је то потребно. Члан 103. ЗПП-а прописује да ако је поднесак неразумљив или не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступити суд ће станци која нема пуномоћника- адвоката вратити поднесак ради исплате осим ако законом није другачије одређено. Кад суд врати поднесак странци ради исправке или допуне одредиће рок за поновно подношење поднеска ако поднесак везан за рок док буде исправљен односно допуњен и предат суду у року одређеном за допуну или исправку сматраће се да је поднесен суду оног дана када је први пут био поднесен сматраће се да је поднесак повучен ако не буде враћен суду у одређеном року а ако буде враћен без исправке односно допуне одбациће се. Ако поднесци или прилози нису поднети у довољном броју примерака суд ће их умножити о трошку странке која је пропустила обавезу. Одредбе овог Члана не примењују се ако странка има пуномоћника који је адвокат када је поднесак који је у име странке поднео адвокат неразумљив или не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступити суд ће га одбацити. Чланом 30. ЗВП-а став 2. прописано је да се у ванпарничном поступку сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку ако овим или другим законом није другачије одређено. Чланом 6. тачка 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода од 4. новембра 1950. године, коју је република Србија ратификовала 3. марта 2004. године, прописано је да свако током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом образованим на основу Закона. По наведеној Конвенцији наведеним Чланом прописано је да се Пресуда изриче јавно или се штампа и јавност могу искључити са целог или с дела суђења у интересу морала, јавног реда или националне безбедности у демократском друштву када то захтевају интереси малолетника или заштита приватног живота странака или у мери која је по мишљењу суда нужно потребна у посебним околностима када би јавност могла да нашкоди интересима правде. Чланом 8. наведене Конвенције предвиђено је да свако има право на поштовања свог приватног и породичног живота, дома и преписке. Ставом 2. истог члана прописано је да се јавне власти неће мешати у вршењу овог права сем ако то није у складу са Законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или ради заштите права и слобода других. Савет

Европе – комитет министара је донео препоруку број (99) 4 дана 23.2.1999. године која се тиче права заштите особа умањених способности где је као прво начело наведено и начело поштовања основних људских права које се односе на заштиту пунолетних особа с умањеним способностима где је основно начело јесте начело поштовања сваке особе као људског бића и да закон и поступци и пракса везани за заштиту пунолетних особа с умањеним способностима морају бити засновани на поштовању њихових људских права и основних слобода узимајући у обзир сваку квалификацију таквих права садржану у релевантним међународним правним инструментима, а једанаесто начело које се односи на процесни принцип у вези са покретањем поступка да се листа оних који су овлашћени да покрену поступак за устансвавање мере заштите пунолетне особе умањених способности треба да буде довољно широка како би се обезбедило да мере заштите буду размотрене у свим оним случајевима у којима су неопходне и да би се ово нарочито могло односити на неопходност давања овлашћења за покретање поступка званичнику или државном органу, судовима или другој надлежној институцији јавне власти на њихову иницијативу. Тачком 2. наведеног начела предвиђено је да пунолетна особа треба да буде обавештена без одлагања на језику који разуме или на други начин о покретању поступка који би могао да утиче на њену пословну способност као и на могућност уживања њених права и интереса осим уколико би такво обавештење било очигледно без икаквог смисла за пунолетну особу или уколико би могло озбиљно да угрози здравље пунолетне особе.

Примењујући одредбе Закона о ванпарничном поступку, Закона о парничном поступку, Европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода као и препоруку Савета Европе број Р /99/4 суд је при ставу да суд као државни орган има право да на иницијативу другог овлашћеног органа по закону покрене поступак по службеној дужности ради делимичног или потпуног лишења пословне способности пунолетног физичког лица ако према околностима на основу одређених доказа и чињеница, постоји основана претпоставка да лице због свог здравственог стања и према степену способности за нормално расуђивање није у стању да се само брине о својим правима и интересима, али то ни у ком случају не значи да суд може покренути поступак ради потпуног или делимичног лишења пословне способности без писменог, образложеног и на доказима аргументованог предлога за лишење пословне способности. Према наведеним члановима ванпарнични поступак се покреће предлогом у ком треба да стоји означавање суда, седиште суда, име и презиме, занимање, пребивалиште односно боравиште странака, њихових законских заступника и пуномоћника ако их имају, предмет, садржину изјаве, предлог доказе, правни пропис на основу кога се поступак покреће и потпис предлагача. Предлог мора бити достављен противнику предлагача који им право да се о предлогу изјасни и да суду достави све доказе којима се противи или прихвата предлог за потпуно или делимично лишење пословне способности. Право на правично суђење претпоставља да странка има право да се изјасни на све иницијалне акте које се утичу на његова основна људска права и основне слободе, а нарочито ако се ради о предлогу за делимично или потпуно лишење пословне способности, осим у ситуацији када је његово психичко стање такво да би такво изјашњење било без икаквог смисла за пунолетну особу или уколико би могло да озбиљно угрози његово здравствено стање, што суд треба да цени пре него што покрене поступак по службеној дужности.

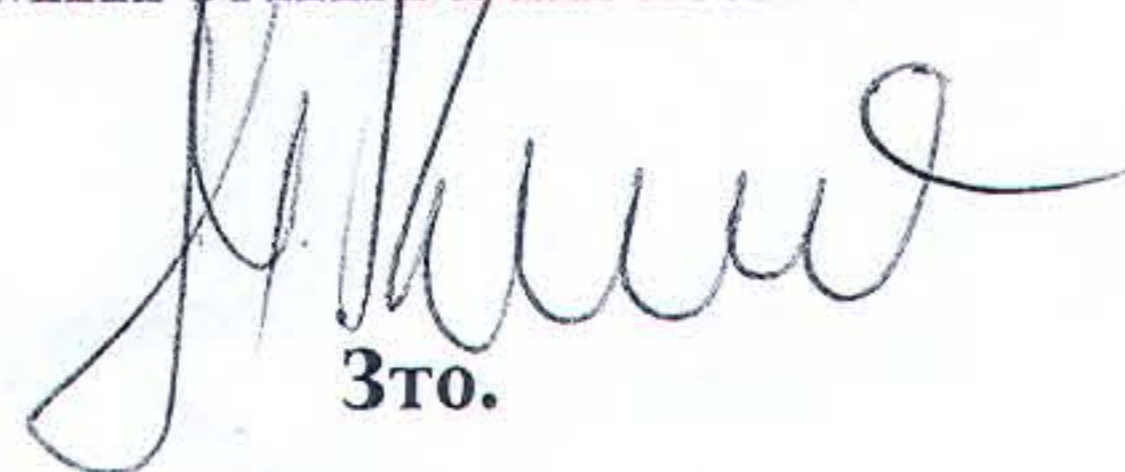
Сходно наведеном и утврђеном чињеничном стању у спису суд је при ставу да је поступак за оцену пословне способности Салонтаји Дробњак Славка покренут без да је поднет писмени , образложени и на чињеницама заснован предлог за покретање поступка делимичног или потпуног лишења пословне способности противника предлагача ,а како је то предвиђено напред наведеним законским члановима.У складу са Чланом 100. и 103. ЗПП-а а у вези са Чланом 30. ЗВП-а суд је донео одлуку којим је одбацио предлог ,јер се преписка суда са центром за социјални рад не може сматрати предлогом за покретање поступка а нарочито као се има у виду да се и сам Центар за социјални рад Врбас сложио са наводима противника предлагача у поступку за понављање поступка , као и са осталим наводима противника предлагача на рочишту од 22.02.2010. године након што је суд дозволио понављање поступка у овој правној ствари .

На основу свега горе наведеног суд је донео одлуку као у изреци Решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог Решења дозвољена је
Жалба Вишем суду у Новом Саду
У року од 15 дана од дана пријема
Истог путем овог суда.

СУДИЈА
МИРЈАНА ВИГЊЕВИЋ

Зто.